

Lengyelek, magyarok, Krakkó

Eredetileg mentegetőzést, magyarázatot akartam írni a Jacek Purchlával, a Krakkói Nemzetközi Kulturális Központ igazgatójával tavaly év végén történt beszélgetés késedelmes közlése miatt. Akkor, ott Krakkóban úgy terveztük, hogy az Európai Utas és a KeKI 2009-ben, Budapesten szervez egy közép-európai kulturális műhelyek közti találkozót. 2009 azonban, mint tudjuk, nem a magyar kulturális élet forrásokban bővelkedő éve. Azt gondoltam, hogy a késedelem okozta röstelkedést leplezem az elmúlt két évtized sikeres együttműködésével, mire azonban összegyűltek a lengyel–magyar kapcsolatokról és Krakkó jelentőségéről szóló újabb írások, megértettem: a lengyel–magyar kapcsolatokat évtizedekben, évszázadokban mérik, és a fél éves késedelem nem tényező ebben az időszámításban.

Jacek Purchla igazgató úrral és az általa vezetett intézettel egyébként majd két évtizedes szakmai és baráti kapcsolatban vagyunk. Hozott már hozzánk Közép-Európát tanuló egyetemistát, ahogy mi is vitünk Krakkóba tanulmányi versenyt nyert diákokat. Mindketten hisszük azt, hogy a közép-európaiság tradíción alapul. **Közép-Európának sok centruma van, az egyik legértékesebb közülük: Krakkó. A város, mely a történelem folyamán olykor szinte önmagában jelentette Lengyelországot.**

MP

A Grodzka utca: Lengyelország 2008-ban ünnepelte függetlenségének 90. évfordulóját

**A Piactér
Justus Decius reneszánsz villája**

A Wawel-domb: uralkodók és püspökök székhelye

Krzysztof Penderecki

Találkozó a Városházán 1995-ben. Balról jobbra:
Rafał Wiśniewski, Módos Péter, Szenyán Erzsébet,
Kovács István

Andrzej Wajda sokszor írt és nyilatkozott az *Európai Utasnak*

A Potocki-palota falán elhelyezett
Balassi-emléktábla

„A négy nyelven beszélő költő a reneszánsz kor magyar nyelvű megteremtője és legkiválóbb művelője volt. Lengyelországot tekintette második hazájának. Nem véletlenül kelt útra 1589-ben Polóniába annak hírére, hogy a lengyel–litván állam délkeleti részét tatárok dúlják.

Az emléktábla, amelyet leleplezünk, nem csak a költő krakkói tartózkodását örökíti meg. Bronisław Chromy professor szép munkája a költőn és katonán kívül annak az embernek is emléket állít, akivel ama nagy táborban mindnyájan egyek vagyunk.”

*részlet Kovács István 1995. január 10-én
elhangozott avató beszédéből*

Koncert a Zsidó Kulturális Fesztiválon

II. János Pál pápa Krakkóban *(fent)*
Nobel-díjas művészek. Wisława Szymborska, Czesław Miłosz és Jacek Woźniakowski professor, az 1989. évi rendszerváltás után megválasztott első krakkói polgármester társaságában *(lent)*

A Szt. Péter és Pál jezsuita templom a Grodzka utcán *(balra lent)* · Jerzy Wyrzuzumski professor, a Jagelló Egyetem rektorhelyettese a tüntető diákok védelmében fellép a rohamrendőrséggel szemben, 1988. április 28. *(jobbra lent)*

Hozzá tartoznak

a városhoz az egyetemisták, a templomok, a világhírű művészek – Wajdától Szymborskáig. És II. János Pál pápa is, Krakkó egykori érseke, Karol Wojtyła, aki raboskodott Dachau-ban a náci megszállás alatt, majd a nyolcvanas években már pápaként Rómából kézzel írt levélben figyelmeztette Breznyevet, ha a szovjetek fegyverrel avatkoznak be Lengyelországban, akkor ő lemond pápai megbízatásáról, s hazamegy, hogy szervezze az ellenállást.

Hozzá tartoznak a városhoz a régi kávéházak is, meg a Kazimierz-városrész, az elpusztított, elüldözött zsidók máig létező emlékeivel, s a nyaranta megrendezett nagy sikerű, nemzetközi, Zsidó Kulturális Fesztivállal.

Krakkó hatszáz kilométerre sincs Budapestről, s polgárai máig számontartják tradicionális szövetségüket a magyarokkal.